

Llengua i Ús

Revista Tècnica de Política Lingüística

55

2n
SEMESTRE
2014

ISSN: 2013-052X

Recerca

3.1

L'Optimot: els dubtes més freqüents i les fonts més consultades

Er Optimot: es dobtes més frequents e es hònts més consultades

Optimot: dudas más frecuentes y formas más consultadas

Optimot: the most frequent doubts and most consulted sources

Mariona Ferret Alcaraz

Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat)

El català *Llengua*
per a tothom

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

L'Optimot: els dubtes més freqüents i les fonts més consultades

Optimot, cercador de l'Optimot, dades de l'Optimot, dubtes lingüístics, fonts lingüístiques

En aquest article es presenten unes primeres conclusions sobre quins són els dubtes més freqüents formulats al cercador de l'Optimot i sobre les fonts o obres de referència més consultades. En un segon nivell, també s'aborda la manera com utilitzen l'Optimot els usuaris. El material de base per a l'anàlisi d'aquestes qüestions són els informes extrets de la plataforma de treball de l'Optimot sobre les cerques dels usuaris (les paraules més cercades, les fonts més seleccionades, entre d'altres).

Er Optimot: es dubtes més freqüents e es honts més consultades

Optimot, cercador der Optimot, donades der Optimot, dobtes lingüistics, honts lingüistiques

En aquest article se presenten ues primères conclusions sobre quini son es dobtes més freqüents formulats en cercador er Optimot e sobre es honts o obres de referència més consultades. En un segon nivèu, tanben s'abòrde era manèra coma utilizen er Optimot es usatgèrs. Eth materiau de base entara analisi d'aguestes questions son es informes extrèti dera plataforma de treball der Optimot sobre es cerques des usatgèrs (es paraules més cercades, es honts més seleccionades, entre d'atures).

Optimot: dudas más frecuentes y fuentes más consultadas

En este artículo se presentan unas primeras conclusiones sobre cuáles son las dudas más frecuentes planteadas al buscador Optimot, y sobre las fuentes y obras de referencia más consultadas en dicho buscador. En un segundo nivel, también se aborda la forma que tienen los usuarios de emplear Optimot. El material de base para el análisis de estas cuestiones lo constituyen los informes extraídos de la plataforma de trabajo de Optimot sobre las búsquedas de los usuarios (las palabras más buscadas y las fuentes más seleccionadas, entre otras).

Optimot, buscador de Optimot, datos de Optimot, dudas lingüísticas, fuentes lingüísticas

Optimot: the most frequent doubts and most consulted sources

This article presents the first conclusions as regards the most frequent doubts presented to the Optimot search engine, and the reference sources or works most consulted. At a second level, it also looks at the way users employ Optimot. Raw material for the analysis of these questions is the reports extracted from the Optimot work platform about user searches (the most searched-for words, sources most selected, among others).

Optimot, Optimot search engine, Optimot data, linguistic doubts, linguistic sources

Introducció¹

L'Optimot és un cercador d'informació lingüística que ajuda a resoldre dubtes sobre la llengua catalana. Per mitjà de l'Optimot es poden consultar de manera integrada diferents fonts (o obres de referència)². El cercador es va posar en funcionament l'any 2007 i el 2008 ho feia el [servei d'atenció personalitzada](#), format per un equip de lingüistes que resolen consultes lingüístiques i elaboren les fitxes de l'Optimot.

A l'inici del projecte, la informació que es tenia sobre les cerques era molt general, però prou indicativa de l'empenta que anava adquirint el cercador com a recurs lingüístic de primer ordre, com demostra la taula 1: així, el 2011 es van fer gairebé 10 milions de cerques³ (9,8 milions), una xifra que es veié còmodament superada els anys 2012 (11,3 milions) i 2013 (11,2 milions).

Taula 1

Cerques a l'Optimot						
	2011		2012		2013	
	Freqüència	%	Freqüència	%	Freqüència	%
Clics al botó Cerca*	7.130.952	72,6	8.264.513	73,1	8.336.902	74,2
Clics a la resta de botons**	2.684.739	27,4	3.033.693	26,9	2.896.088	25,8
Total***	9.815.691	100,0	11.298.206	100,0	11.232.990	100,0

L'obtenció d'informació del cercador era fruit d'una demanda interna: els organismes responsables del projecte —Institut d'Estudis Catalans, TERMCAT i Direcció General de Política Lingüística— necessitaven tenir informació sobre què és el que més se cerca a l'Optimot, quins són els dubtes més freqüents i sobre quins aspectes vacil·len més els usuaris. També els interessava saber quines eren les fonts o obres de referència més consultades, entre altres qüestions. A banda d'això, també hi ha hagut institucions o organismes externs que s'han interessat per les cerques i els dubtes més freqüents de l'Optimot. És el cas del grup de recerca universitari [Avalnorm](#) o d'un grup empresarial del món de la comunicació, interessat en l'Optimot per desenvolupar aplicacions sobre llengua per a dispositius mòbils.

La necessitat d'obtenir informació sobre les cerques hi era des de l'inici, però no va ser fins a l'any 2012 que el Servei de Recursos Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística, l'òrgan que gestiona el projecte, va implementar els canvis tecnològics necessaris. Les millores a la plataforma de treball van permetre obtenir informació més detallada sobre el cercador, concretada en un determinat nombre d'informes estandarditzats.

* Nombre de clics fets al botó Cerca de la pàgina inicial i de la cerca avançada.

**Nombre de clics fets a la resta de botons, opcions o enllaços: a les diferents opcions de cerca (Frase exacta, Criteris, Castellà-català), clics per seleccionar una font determinada, clics per obrir el detall d'un resultat...

*** Suma de clics fets al botó Cerca i a la resta de botons.

1. Per a l'elaboració d'aquest article hem comptat amb la col·laboració de Xavier López Andrés, estadístic de l'Institut d'Estadística de Catalunya i professor del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Sense la seva visió analítica i el seu entusiasme en la interpretació de les dades de l'Optimot, aquest article no hauria estat el mateix. D'altra banda, des del 2007 fins al 2013 vaig treballar a la Direcció General de Política Lingüística en la coordinació del projecte de l'Optimot. És per això que he tingut l'oportunitat d'elaborar aquest article.
2. Les fonts que hi ha integrades a l'Optimot són les següents: *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans; diccionaris català-castellà i castellà-català d'Enciclopèdia Catalana; els verbs conjugats; diccionaris terminològics del TERMCAT; les fitxes de l'Optimot; la col·lecció «Criteris Lingüístics» de la Direcció General de Política Lingüística i els nomenclàtors de toponímia de Catalunya i de la Catalunya del Nord.
3. En aquest cas, quan parlem de cerques comptabilitzem totes les accions o clics fets al cercador. Tot i que és una informació poc polida, és quantitativament significativa. Al llarg de l'article presentarem dades més específiques i depurades.

Objectius i metodologia

L'objectiu principal d'aquest article és donar compte de les cerques, els dubtes més freqüents dels usuaris⁴ i les fonts (o obres de referència) més consultades. També abordarem breument la manera com utilitzen el cercador els usuaris.

Els informes que analitzarem a l'article són els següents:

Informe 1. Paraules més cercades. Llista de paraules (màxim 1.000) ordenades segons la freqüència de cerca, tant absoluta com relativa (percentatge), durant un determinat període de temps: un mes, sis mesos, un any, etc.

Informe 2. Detalls oberts de cada font. Llista de les fonts de l'Optimot ordenades segons la freqüència absoluta i relativa (percentatge) de detalls oberts de cada font durant un determinat període de temps: un mes, sis mesos, un any, etc. (vegeu la taula 4).

Informe 3. Fonts més seleccionades. Llista de les fonts de l'Optimot ordenada segons la freqüència absoluta i relativa (percentatge) amb què les fonts han estat deliberadament seleccionades durant un període de temps (vegeu la taula 5).

Quins són els dubtes més freqüents dels usuaris de l'Optimot?

Per respondre a aquesta pregunta, hem analitzat l'Informe 1 (paraules més cercades), corresponent als anys 2012 i 2013, de les 500 paraules més cercades. Com veiem més

amunt, es tracta d'una llista ordenada (amb la freqüència absoluta i la freqüència relativa) de la paraula o segment que més han escrit els usuaris al quadre de cerca. L'objectiu és determinar, a partir d'aquestes paraules, quins són els aspectes sobre els quals dubten més els usuaris.

Per fer-ho, hem classificat les 500 paraules d'aquests dos informes en unes determinades categories, que ens ha semblat que sintetitzaven el tipus de dubte. Com veurem més avall (taula 2), aquestes categories no responen a una taxonomia clàssica com la que podríem trobar en una gramàtica, ja que deduir el dubte de l'usuari a partir de la paraula que ha escrit al quadre de cerca no sempre és fàcil o evident. Per exemple, l'any 2012 es van fer 1.606 cerques a l'Optimot amb el fragment *pugueu pugueu* (posició 69 de l'informe 1) i nosaltres vam classificar aquest dubte en la categoria de dubtes sobre verbs. En aquest cas la classificació sembla força clara, però no sempre és així: si l'usuari escriu *vessant* al quadre de cerca (posició 49 de l'informe 1 del 2012), tant pot ser que tingui un dubte d'ortografia (amb una essa o amb dues?), de morfologia (masculí o femení?) o de semàntica. Per tant, la classificació del dubte a partir de la paraula escrita al cercador té un cert grau d'interpretació.⁵

Tenint en compte aquest relativisme inevitable, a la taula 2 trobarem les categories de dubtes esmentades, amb les freqüències absolutes i relatives de cada categoria, extretes a partir dels informes de les 500 paraules més cercades dels anys 2012 i 2013.

4. Vegeu també l'article d'Eva AUBARELL [et al.]. «Consultes i fitxes d'ortografia a l'Optimot». *Llengua i Ús: Revista Tècnica de Política Lingüística* [en línia] [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística], núm. 53 (2n semestre 2013): <<http://www.gencat.cat/llengua/liu/53/>> [Consulta: 13 agost 2014].

5. Això no passa amb els informes que s'obtenen de les consultes que els usuaris fan al servei d'atenció personalitzada de l'Optimot, perquè en aquestes consultes l'usuari expressa el dubte d'una manera més concreta, la qual cosa permet classificar el dubte amb més precisió. Per exemple, si la consulta de l'usuari és «*vessant* s'escriu amb una essa o amb dues?», es classifica com un dubte d'ortografia; si la consulta és «*vessant* porta article masculí o femení?», com un dubte de morfologia i, finalment, si la consulta és «què vol dir *vessant*?», es classifica com un dubte de lèxic.

Categoria	2012		2013		Total	
	Freqüència	%	Freqüència	%	Freqüència	%
1. Verbs	161	32,2	166	33,2	327	32,7
2. Ortografia i accentuació	121	24,2	130	26	251	25,1
3. Castellanismes	76	15,2	76	15,2	152	15,2
4. Lèxic	39	7,8	38	7,6	77	7,7
5. Conjuncions	23	4,6	24	4,8	47	4,7
6. Preposicions	23	4,6	22	4,4	45	4,5
7. Pronoms	6	1,2	9	1,8	15	1,5
8. Adverbis	6	1,2	4	0,8	10	1
9. Adjectius	5	1	6	1,2	11	1,1
10. Dubtes de gènere i nombre	6	1,2	4	0,8	10	1
11. Convencions	4	0,8	4	0,8	8	0,8
12. Casos poc representatius	20	4	13	2,6	33	3,3
13. Casos inclassificables	9	1,8	5	1	14	1,4

Taula 2

Una primera conclusió de la taula 2 és que l'ordre de les categories es manté en tots dos anys. És a dir, en tots dos anys els dubtes sobre verbs són els més nombrosos,⁶ seguit dels dubtes en ortografia i accentuació, etc. A més, hi ha categories que tenen molt de pes en la classificació i d'altres que en tenen ben poc. Per això hem dividit les categories en tres grans grups: en el primer hi anirien les tres primeres categories (Verbs, Ortografia i accentuació i Castellanismes), que concentren el 73 % de tots els dubtes. En el segon grup hi anirien les categories de Lèxic, Conjun-

cions i Preposicions, que congreguen el 16,8 % del total de dubtes. I, finalment, a força més distància, aniria el tercer grup, format per les categories de Pronoms, Adverbis, Adjectius, Dubtes de gènere i nombre i Convencions, el percentatge de les quals està sobre l'1 % (del 0,8 % a l'1,5 %). Les categories 12 (Casos poc representatius) i 13 (Casos inclassificables) les hem considerades a part perquè no són categories lingüístiques i recullen casos poc analitzables.⁷

Llistar en aquest article les 500 paraules més cercades classificades per categories és inviable, per l'espai que demanaria. En canvi, veure'n una mostra pot ser representatiu del que estem explicant. Per això, en la taula 3 hem seleccionat les primeres paraules de cada categoria i any, amb la indicació de la posició que ocupen (entre les 500 paraules més cercades), i la freqüència absoluta i relativa.

Taula 3

Categoria	2012				2013			
	Posició	Paraula	Freq.	%	Posició	Paraula	Freq	%
1. Verbs	4	conèixer	7.242	0,68	1	ser	5.743	0,61
	8	poder	5.121	0,48	2	poder	5.531	0,59
	9	ser	4.987	0,47	3	saber	5.066	0,54
	14	haver	3.261	0,31	4	pugueu pogueu	4.822	0,51
	15	anar	3.038	0,29	5	fer	4.725	0,50
2. Ortografia i accentuació	31	compte	2.319	0,22	16	son	2.808	0,30
	38	sinó	2.188	0,21	22	compte	2.585	0,28
	48	son	1.889	0,18	28	té	2.292	0,24

6. Dintre de la categoria Verbs, hi hem inclòs un gran ventall de qüestions relatives als dubtes verbals: dubtes ortogràfics (*pendre, arribar*), de règim verbal (*informar*), de morfologia (*pugueu o pogueu*)... Això no obstant, si la paraula és un infinitiu verbal en castellà, l'hem classificada en la categoria de castellanisme. Si la paraula és un diacrític (*sé, té...*), l'hem classificada com a ortografia. D'altra banda, la majoria de paraules classificades dintre de la categoria Verbs són infinitius verbals.

7. Considerem casos poc representatius les cerques que, tot i ser possibles, no responen a cap dubte que ens sembli raonable o versemblant. Pel que fa a la categoria de Casos inclassificables, són cerques encara més estranyes i fins difícils d'imaginar que pugui formular una persona.

Categoria	2012				2013			
	Posició	Paraula	Freq.	%	Posició	Paraula	Freq	%
2. Ortografia i accentuació	49	vessant	1.872	0,18	32	vessant	2.180	0,23
	51	tant	1.818	0,17	33	sinó	2.176	0,23
3. Castellanismes	13	acosar	3.435	0,32	7	finiquito	3.632	0,39
	40	abarcar	2.021	0,19	19	cuando	2.673	0,28
	41	apretar	2.011	0,19	30	disfrutar	2.237	0,24
	72	solventar	1.576	0,15	41	apretar	1.912	0,20
	105	tirar	1.305	0,12	49	subsananar	1.783	0,19
4. Lèxic	67	altura	1.615	0,15	55	altura	1.720	0,18
	81	número	1.456	0,14	81	número	1.454	0,15
	96	nombre	1.333	0,13	84	web	1.445	0,15
5. Conjuncions	17	perquè	2.974	0,28	11	perquè	3.116	0,33
	20	donat que	2.782	0,26	40	que	1.939	0,21
	78	perque	1.512	0,14	61	degut a	1.670	0,18
6. Preposicions	47	per	1.890	0,18	31	per a	2.198	0,23
	98	cap	1.321	0,12	52	en	1.752	0,19
	102	a prop	1.311	0,12	73	cap	1.554	0,17
7. Pronoms	26	què	2.359	0,22	80	què	1.458	0,16
	270	mateix	895	0,08	163	res	1.155	0,12
	273	cadascú	892	0,08	288	cadascú	893	0,10
8. Adverbis	23	tanmateix	2.498	0,23	23	tanmateix	2.465	0,26
	124	massa	1.217	0,11	152	mentre	1.176	0,13
	135	mentre	1.153	0,11	306	malauradament	862	0,09

Categoria	2012				2013			
	Posició	Paraula	Freq.	%	Posició	Paraula	Freq	%
9. Adjectius	172	algun	1.063	0,10	99	adient	1.374	0,14
	339	propi	806	0,08	104	algun	1.322	0,14
	397	gaire	742	0,07	252	gaire	945	0,10
10. Dubtes de gènere i nombre	76	clímax	1.524	0,14	60	anàlisi	1.672	0,18
	94	anàlisi	1.335	0,13	184	corrent	1.096	0,12
	144	avantatge	1.141	0,11	271	qualsevol	917	0,10
11. Convencions	196	sol·licitud	1.028	0,10	155	sol·licitud	1.174	0,13
	205	abreviatures	1.012	0,10	286	abreviatures	896	0,10
	248	carta	926	0,09	359	carta	798	0,09
12. Casos poc representatius	297	viceversa	858	0,08	34	casa	2.170	0,23
	375	estirp	773	0,07	45	penyora	1.850	0,20
13. Casos inclassificables	3	Sanchís Guarnier, Manuel	7.993	0,75	10	autoritaris-me`fivhjkiiii	3.179	0,34
	42	p0..arte	1.979	0,19	46	optimot	1.837	0,20

D'altra banda, si comparem les 1.000 paraules més cercades dels anys 2012 i 2013, veiem que en el 83 % dels casos són les mateixes i que, a més, mantenen un ordre d'importància relativament similar.

És a dir, de les 1.000 paraules més cercades dels anys 2012 i 2013, n'hi ha 828 que són comunes als dos anys. En el gràfic 1 les hem representades en dos eixos, d'acord amb la seva posició en el rànquing. La posició 1 correspon a la paraula més cercada, la posició 1.000 a la menys cercada i cada punt identifica una paraula. Idealment, si d'un any a l'altre totes les paraules comunes mantinguessin el mateix ordre, la primera paraula del 2012 seria la primera del 2013, la segona paraula del 2012 també seria la segona del 2013, etc., i tots els punts estarien damunt la bisectriu.

Ordre de les paraules més cercades

any 2013

any 2012

● Posició de la paraula — Bisectriu Límits de la dispersió

Imatge 1: Pantalla resultat de la cerca de la paraula *cavall*.

67

del 2013 (vegeu la taula 1), veiem que del total de clics que es van fer (11.232.990), només 2.896.088 clics es van fer per obrir un detall, per filtrar la cerca, etc.; és a dir, el 25,8 % del total de clics. En el 74,2 % dels casos, els usuaris en van tenir prou amb la informació que proporcionava el cercador un cop havien clicat al botó Cerca (nombre de resultats total, resum dels resultats...).

Detalls oberts de cada font (informe 2)

Continuant amb la cerca de *cavall*, si el dubte de l'usuari no se centra en l'ortografia, probablement no en tindrà prou consultant el resum dels resultats i haurà d'anar més enllà: si vol saber si *cavall* és sinònim de *heroïna* en català, haurà de clicar a l'entrada [cavall](#) del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, que és el primer resultat de la cerca bàsica de *cavall*.

Aquesta estratègia de cerca, que consisteix a *obrir el detall d'un resultat o entrar-hi dins*, és el que comptabilitza l'Informe 2 (detalls oberts de cada font), que és la llista de les fonts de l'Optimot ordenades per la freqüència absoluta i relativa d'un determinat període de temps *quan l'usuari ha clicat en un dels resultats*; en altres paraules: computa els resultats oberts de cada una de les fonts de l'Optimot. Així, com més resultats s'han obert d'una font, més s'ha consultat. De fet, quan una persona obre el detall d'un resultat no podem assegurar que ho faci perquè volia consultar aquella determinada font. Potser llegint el resum del resultat li ha semblat que allí trobaria la informació que cercava, però no s'ha fixat en la font que consultava. Per tant, pot ser que sigui un ús conscient d'una font, però podria ser que no. Sigui com sigui, l'usuari fa un ús implícit o derivat de la font, i nosaltres considerem que és un indicador de la font consultada.

Per a aquest article, hem extret l'Informe 2 dels anys 2012 i 2013, que correspon a la llista de fonts ordenades segons el nombre de detalls oberts de cada una d'aquestes (vegeu la taula 4). Observem que l'ordre de les fonts es manté en tots dos anys, excepte la primera i segona

posició, que s'intercanvien. Així, el 2012 el *Diccionari castellà-català* d'Enciclopèdia Catalana (4a edició) estava en primera posició, però passa a la segona posició el 2013. I el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, que el 2012 estava en segona posició, passa a la primera el 2013, amb unes diferències mínimes, però. Amb tot, el que és realment remarcable és la diferència entre aquestes dues fonts amb la resta: el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans i el *Diccionari castellà-català* d'Enciclopèdia Catalana estan entre el 27 % i 29 % de detalls més oberts, molt per sobre de la resta de fonts.

Taula 4

Detalls per font						
Posició	2012			2013		
	Font	Freq.	%	Font	Freq.	%
1	Diccionari castellà-català	641.891	29,57	Diccionari de la llengua catalana	673.632	29,45
2	Diccionari de la llengua catalana	626.479	28,86	Diccionari castellà-català	621.874	27,19
3	Fitxes de l'Optimot	286.861	13,22	Fitxes de l'Optimot	344.681	15,07
4	Diccionari català-castellà	271.057	12,49	Diccionari català-castellà	283.751	12,41
5	Diccionaris terminològics	224.210	10,33	Diccionaris terminològics	228.831	10,00
6	Verbs conjugats	114.176	5,26	Verbs conjugats	127.767	5,59
7	Nomenclàtor de Catalunya	5.328	0,25	Nomenclàtor de Catalunya	6.406	0,28
8	Nomenclàtor de Catalunya del Nord	511	0,02	Nomenclàtor de Catalunya del Nord	267	0,01
	Total	2.170.513	100,00	Total	2.287.209	100,00

No sembla desenraonat afirmar que el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans és una de les dues fonts més consultades perquè es tracta del diccionari oficial i normatiu, amb tot el que representa (font fiable, de prestigi, etc.). A més, és sabut que els diccionaris són consultats no només per resoldre dubtes de semàntica, sinó

també per a dubtes d'ortografia, de morfologia, de sintaxi, etc. Per tant, la resposta als dubtes més freqüents sovint també se cerca dins un diccionari de definicions com el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, encara que hi hagi fonts més específiques, entenedores i didàctiques per a aquesta tipologia de dubtes (com les fitxes de l'Optimot, per exemple).

Pel que fa al *Diccionari castellà-català* d'Enciclopèdia Catalana, el fet que també sigui una de les fonts més consultades té a veure amb dos motius: d'una banda, com hem vist a l'apartat 3 (dubtes més freqüents), perquè la interferència del castellà és a l'origen de molts dels dubtes i inseguretats en l'ús del català. D'altra banda, perquè aquest diccionari de prestigi només és consultable en línia gratuïtament des de l'Optimot, i aquest fet extralingüístic també és un factor rellevant.

La font en tercera posició en tots dos anys són les fitxes de l'Optimot. També destaca un augment considerable d'un any respecte de l'altre en l'ús d'aquesta font: el 2012 un 13,2 % de tots els detalls oberts eren d'aquesta font i el 2013 va augmentar fins a arribar a un 15,1 %, augment gens negligible perquè, a més, augmenta tant en nombres absoluts com relatius.

Finalment, si relacionem les dades de la taula 1 amb les de la taula 4, veiem que l'any 2013 es van fer un total d'11.232.990 cerques, però de clics per veure el detall d'un resultat només se'n van fer 2.287.209, una xifra realment petita en comparació amb l'altra, la qual cosa demostra que no és una estratègia gaire usada.

Fonts més seleccionades (informe 3)

Si tornem a centrar-nos en les maneres d'usar el cercador en relació amb les fonts, ens falta veure com s'usen les fonts de manera explícita i deliberada. Per fer-ho ens centrarem en la informació de la meitat dreta de la pantalla un cop feta una cerca com [cavall](#). A la dreta hi tenim el nom de les fonts on s'han trobat resultats i la quantitat de

resultats de cada font. Si l'usuari vol consultar la paraula cercada *exclusivament* en una de les fonts ho pot fer clicant en aquesta font. Així restringeix l'univers de cerca a la font clicada i descarta la resta de fonts. L'Informe 3 (fonts més seleccionades) és la llista de totes les fonts ordenades per la freqüència absoluta i relativa durant un període de temps, quan els usuaris han seleccionat deliberadament una font.

Si analitzem la taula 5, que correspon a l'Informe 2 dels anys 2012 i 2013, veiem que qui restringeix la cerca deliberadament per font tria sobretot algun dels dos diccionaris bilingües català-castellà (sobretot el castellà-català) o les fitxes. Aquestes tres fonts acumulen prop del 65 % de totes les vegades que s'ha seleccionat una font. La quarta font del rànquing l'any 2013 (verbs conjugats) queda a molta distància de les tres primeres, i ha permutat la posició amb el Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2012.

Un altre fet destacable és que la selecció dels diccionaris bilingües disminueix si comparem els dos anys, mentre que la selecció de les fitxes de l'Optimot augmenta considerablement el 2013, en contrast amb el 2012 (del 13,6 % al 20,1 %). Aquesta dada corrobora la que ja havíem analitzat en l'informe 2, en què vèiem que el nombre de detalls oberts de les fitxes augmentava considerablement entre els anys 2012 i 2013 (del 13,2 % al 15,1 %).

De nou, aquesta estratègia de cerca (seleccionar una font) sembla que tampoc no és gaire usada: si relacionem les dades de la taula 1 amb les de la taula 5, veiem que l'any 2013 es van fer un total d'11.232.990 cerques, però la selecció deliberada de fonts només es va fer 454.089 vegades.

Selecció de fonts						
2012				2013		
Posició	Font	Freq.	%	Font	Freq.	%
1	Diccionari cast-cat d'EC	184.487	30,96	Diccionari cast-cat d'EC	104.593	23,03
2	Diccionari cat-cast d'EC	147.018	24,68	Diccionari cat-cast d'EC	92.822	20,44
3	Fitxes de l'Optimot	81.392	13,66	Fitxes de l'Optimot	91.449	20,14
4	Diccionari de la llengua catalana	61.636	10,34	Verbs conjugats	53.719	11,83
5	Verbs conjugats	55.055	9,24	Diccionari de la llengua catalana	49.930	11,00
6	Diccionaris terminològics del TERMCAT	40.326	6,77	Diccionaris terminològics del TERMCAT	38.053	8,38
7	Col. "Criteris Lingüístics" de la DGPL	19.279	3,24	Col. "Criteris Lingüístics" de la DGPL	18.703	4,12
8	Nomenclàtor de Catalunya	5.083	0,85	Nomenclàtor de Catalunya	3.700	0,81
9	Nomenclàtor de Catalunya del Nord	1.507	0,25	Nomenclàtor de Catalunya del Nord	1.120	0,25
	Total	595.783	100,00	Total	454.089	100,00

Taula 5

Conclusions

Fins aquí hem vist els dubtes més freqüents del cercador i les fonts més consultades. Pel que fa als dubtes més freqüents consultats al cercador, podem concloure que no són dubtes complexos de la llengua: els verbs, l'ortografia, l'accentuació, els castellanismes, etc. són qüestions prou resoltes per la normativa i relativament fàcils d'assimilar, però són les més freqüents. La facilitat de consulta del cercador podria explicar que els dubtes més habituals siguin dubtes senzills. Al capdavant, per saber l'ortografia correcta d'una paraula com *platges* ([platjes](#) o [platges](#)?) potser és més fàcil consultar la paraula al cercador que recordar i aplicar la regla ortogràfica dels grups *tj* i *tg*.

Pel que fa a les fonts més consultades, podríem dir que el cercador està integrat per dues classes de fonts: unes fonts de llengua general (*Diccionari de la llengua catalana*

de l'Institut d'Estudis Catalans, diccionaris castellà-català d'Enciclopèdia Catalana, fitxes de l'Optimot i verbs conjugats) i unes fonts més especialitzades (diccionaris terminològics, nomenclàtors, col·lecció «Criteris Lingüístics»). Doncs bé, els informes 2 i 3 ens permeten afirmar que les fonts de llengua general del cercador són més consultades que les fonts més especialitzades.

Per tant, tot sembla indicar que l'Optimot es perfila com un recurs generalista, que s'utilitza més aviat per a qüestions de llengua no especialitzada o específica. A més, encara que no tenim informació sobre el perfil d'usuari que consulta l'Optimot, el fet que els dubtes més freqüents no siguin complexos i que les fonts més consultades siguin de llengua general, ens permet deduir que l'usuari mitjà de l'Optimot no és un especialista, sinó una persona amb coneixements mitjans de llengua —i precisament el destinatari preferent de l'Optimot és una persona amb aquestes característiques.

Finalment, per tenir una visió més global i completa de l'Optimot, hi ha altres informes que caldria analitzar, però que no podem abordar en un primer article sobre les dades de l'Optimot. Per exemple, caldria parlar dels casos en què el cercador no dona cap resultat o aprofundir en com s'utilitza el cercador. En qualsevol cas, l'objectiu d'aquest article era presentar la informació més rellevant sobre les cerques a l'Optimot, i per això ens hem centrat exclusivament en els dubtes més freqüents i les fonts més consultades.